

ממו

המחליף של הספינר

הכירו את ה־Flow Ring, הלהיט החדש שמשגע את הילדים איריס ליפשיץ־קליגר, עמ' 5

מדד נ"א 35
1,384.87
-0.23%

מדד ת"א 125
1,258.69
-0.14%

ריבית פריים
1.6%

ריבית בנק ישראל
0.1%

יורו
4.226

דולר יציג
3.504

להגיע לכיתה בלי פקקים

גם אצלכם כל השכונה עומדת ב־8:00 בבוקר? • ובגני המשחקים אין גדר או צל? • וכמה כבישים צריכים הילדים לחצות בדרך למתנ"ס? • מיזם חדש ביוזמת ח"כ רחל עזריה שואף לנסח כללים לתכנון עירוני שיתחשב במשפחות < **עופר מתן** | עמ' 2-3

מתכנן הערים גיל פנלוסה מסביר: למה חשוב שבגן השעשועים יהיה גם נוח להורים | עמ' 4

ישנים אצל חברים: רק 63% מהתיירים שמגיעים ארצה לוקחים חדר במלון או דירה דני שדה < עמ' 9

מה הישראלים אוהבים לשמוע בסלולרי שלהם בועות < עמוד לפני אחרון

כמה כמה

דבש טהור מפרחי בר לחיץ יד מרדכי, 650 גרם

39.90 ש"ח ויקטורי נתניה

24.80 ש"ח רמי לוי, נתניה

מהדלקת משואה לתא המעצר

האם רמי לוי עשה קומבינה אחת יותר מדי? כך הסתבך מלך המחירים הישראלי

שושנה חן ועופר מתן | עמ' 6-7

תאריך הבדיקה: 10.9.2017
מצאתם פער מחיר מוגזמים? פנו למייל: kamakama@yedioth.co.il
או לפייסבוק של "ידיעות אחרונות" איריס ליפשיץ־קליגר

חדשות

שיחת היום

סנר פלוצקר

עולם מקביל

המונח "יבוא מקביל" זוכה אצלנו לתהודה רבה, ויש שרים הרואים בו את המפתח לעתיד הנפלא בארץ ישראל. מסופקני.

יבוא מקביל, בקצרה, הוא יבוא של מוצר ממותג, תוך עקיפת המפיץ בעל הזיכיון למי כירתו בארץ. יבוא מקביל אינו בלתי חוקי משום שמדובר במוצרים שכבר נמכרו פעם אחת על ידי היצרן המקורי.

נניח שאני מחליט לייבא ארצה נעלי ספורט של חברה אמריקאית ידועה, שמפיצה את מוצריה בישראל ואף יש לה רשת חנויות בבעלות זכיון בלעדי. לשם כך אני מתקשר עם יבואן של נעלי החברה למדינה כלשהי באירופה – נניח לרומניה – קונה ממנו מלאי בזול ומייבא לארץ. הן היצרן והן הזכיון הישיר אלי אינם יכולים למנוע יבוא כזה, בגלל עיקרון במשפט כלכלי-מסחרי לפיו היצרן המקורי "מיצה" את זכויותיו במוצר עם מכירתו הראשונה. מכרת – גמרת. יצאת מהמחוק: אין לך זכויות בקניין.

בסוף השרשרת של יבוא מקביל, יקנה הצרכן בארץ את הנעליים האמריקאיות הממותגות מיבואן שקנה אותן בעסקה מזדמנת מיבואן אחר. המחיר יהיה נמוך, אבל על הצרכן לזכור: אם הן יתפרקו מיד, יוכל לתיבוע רק את היבואן ולא את הזכיון או היצרן. יבוא מקביל אינו אסור לפי אף אמנה בינלאומית. בהסכמים של ארגון הסחר הבינלאומי נאמר כי זו סוגיה לטיפולן של רשויות

הצמיחה המסחררת של אמזון וזירות אינטרנט אחרות, שרובן משרתות יבוא מקביל, משנה את כל מגרש משחקי הסחר

הסחר המקומיות.

שני מחסומים ניצבים בדרכו של יבוא מקביל: תקינה בארץ היעד ולחץ היצרנים בעלי המותג בארץ המוצא של המוצר. הדוגמה הידועה ביותר למחסום הראשון, היא יבוא לארץ של מוצרים הזקוקים להיתר מפורש של משרד הבריאות. והזירות המשרד מופלגות, וטוב שכן.

המחסום מהסוג השני משתקף בפניות בהולות ותוקפניות של יצרנים ורים גדולים, בגיבוי ממשלותיהם, שלא לאפשר יבוא מקביל של תוצרתם. התוצאה תלויה במידת ההיענות של רשויות המדינה. בתי משפט נוטים לחייב יבואן מקביל לציין בהבלטה את עובדת היותו כזה, כדי לא להטעות קונים. אך יש חברות רב-לאומיות הנמנעות מראש ממינוי זכיון אחד בלעדי במדינה – או זכיון בכלל. כל היבוא של תוצרתן הוא אז בגדר "מקביל".

הצמיחה המסחררת של אמזון וזירות אינטרנט אחרות, שרובן משרתות יבוא מקביל, משנה את כל מגרש משחקי הסחר בארץ ובעולם. הזכיינים והיבואנים הרשמיים יצטרכו להתאים את עצמם למציאות החדשה. עדיף שזה יקרה בהקדם.

ממון | עורכת: אילאל בן צור

03-6962576 | פקס שוק הון: 03-6082392 | calcalat@yedioth.co.il

התוכנית שתסדר לכם את השכונה

גם אתם עומדים כל בוקר בפקק בדרך להוריד את הילד בבית ספר? אחת הסיבות היא תכנון לקוי של מפרצי חניה • במקומות אחרים חסרות הצללות בפארקים ובשבילים שמובילים למוסדות החינוך, אין גידור של גינות משחקים ועוד • יוזמה של ח"כ רחל עזריה וקרן ון ליר, בשיתוף הציבור, תנסה להתחשב במשפחות וילדים בתכנון העירוני והארצי

חושבים על התושבים

מאת עופר מתן

בשכונת הדר גנים בפתח-תקווה התורשים כבר רגילים לכך שמדי בוקר נוצר פקק אחד ארוך בגלל שכל ההורים רוצים להוריד את ילדיהם בפתח בתי הספר והגנים. כל הורה אמנם עוצר לכמה עשרות שניות בלבד, מנשק את הצאצא וממשיך לדרך ("נשק וסע"), אבל העובדה שמדובר במאות הורים אחד אחרי השני יוצרת צוואר בקבוק. מאחר שבפתח מוסדות החינוך בשכונה אין מפרץ חניה גדול ורחב מספיק כדי להכיל את כל הרכבים, והכביש אינו מותאם להורדת נוסעים, הדבר יוצר פקק ענק. "כל בוקר לוקח לנו 20-30 דקות רק לצאת מהשכונה בדרך לעבודה", מספרת צביה ולקר, תושבת הדר גנים. "או שההורים עוצרים באמצע הכביש, מורידים את הילד וכל הרכבים שמאחוריהם פשוט מחכים, או שהם חונים על הכיכרות והמדרכות מסביב לביה"ס וחוטפים דו"ח".

במסגרת תפקידה כחברת מועצת ירושלים בשנים 2008-2015, ישיבה רחל עזריה, היום חברת כנסת ממפלגת "כולנו", בוועדת התכנון והבנייה העירונית. במהלך הצבעה על אישור בנייה של פרויקט חדש בשכונת בקעה היא קלטה שהבתים העתידיים להיבנות יוסיפו תושבים רבים לשכונה וייצרו עומס של כלי רכב, דבר שיהפוך את הכבישים סביב ביה"ס הממלכתי-דתי "אפרתה", לסואנים במיוחד.

"שאלתי את חברי הוועדה אם הם השתגעו", היא מספרת. "הרי אם מאשרים את זה אנחנו למעשה דנים את ילדי אפרתה לסכנת חיים כל פעם שהם יוצאים מבית הספר. נאבקתי על זה ובסופו של דבר הוחלט להפוך חלק מהכביש

שים סביב אפרתה לחד-סטריים, דבר שיוריד משמעותית את עומסי התנועה שבהם לאחר שהפרויקט החדש ייבנה, אבל זה היה רק מקרה נקודתי. במקרה ישיבה שם חברת מועצה ששמה לב לזה ושנושא הילדים והגיל הרך חשוב לה, אבל באותה מידה ההחלטה הזו יכולה לעבור חלק ולסכן את הילדים. במצב אידיאלי, המחשבה על בטיחות ילדי ביה"ס לאור הבנייה של שכונה חדשה צריכה להיות מוטמעת במערכת התכנונית של העירייה אבל זה לא קורה, בדיוק מאותה סיבה שעוד ועוד בתי ספר, כמו בהדר גנים בפ"ת, נבנים בלי אזור הורדת נוסעים רחב ובטיחותי בחזיתם. זה פשוט לא בתודעה של הדרג המקצועי בעיריות שמקבל את ההחלטות התכנוניות לגבי המרחב העירוני".

אלא שמפרצי חניה במוסדות החינוך הם רק אספקט אחד בתכנון האורבני הכולל: במקומות רבים חסרה הצללה בפארקים ובשבילים שמובילים לבית הספר, אין מדרכות רחבות לעגלות, חסר גידור של גינות משחקים ועוד.

כעת חוברת ח"כ עזריה לקרן ברנרד ון ליר העולמית, שהשלוחה הישראלית שלה תומכת

בפרויקטים שקשורים לגיל הרך. מנהלת הקרן, דניאלה בן-עטר, החליטה לשתף פעולה עם עזריה בהטמעת תכנון אורבני שמותאם למשפחות וילדים במנהל התכנון הלאומי (שאחראי על אגפי התכנון בעיריות ועל ועדות התכנון הארציות, המחוזיות והמקומיות). עזריה קיבלה את הסכמת שר האוצר וראש סיעתה, משה כחלון, שמנהל התכנון באחריותו, וכן של אנשי התכנון עצמם למהלך.

אלא שתמיכתו של כחלון לא היתרגמה גם לתקציב, ולכן המחקר עבור הפרויקט שמתחיל בימים אלה ימומן במאות אלפי יורו על ידי קרן ון ליר. "הנושא של תכנון אורבני מותאם למשפחות וילדים לא ממש קיים בעולם באופן מסודר", אומרת בן-עטר, "בזמן שזה נושא סופר-רלוונטי כי העולם עובר אורבניזציה וידוע שהסביבה הפיזית היא אחד הגורמים המרכזיים שמשפיעים על התפתחות המוח של הילד. נדאג להביא לארץ מומחים מהעולם לגיל הרך, מומחים למרחב הציבורי, לתחבורה ולתכנון שי עמיקו עבורנו את ההבנה בנושא של התאמת המרחב העירוני לילדים".

נדנדה שתהיה בתחנת אוטובוס ותעסיק את הילד בזמן ההמתנה זו דוגמה יעילה, אבל אין פונקציונר בעירייה שהנושא במודעות שלו. מישהו שתפקידו לחשוב איפה אפשר לשים טרמפולינה או נדנדה כשמתכננים גינה ציבורית או תחנת אוטובוס

פקק תנועה ליד בית ספר באור-עקיבא

וככה זה
בישראל

הילד משחק, ההורה נח. טרמפולינות ברחוב

ככה זה
בקופנהגן

גן שעשועים ללא הצללה

יותר בריא, טוב לסביבה. שביל אופניים

במודעות שלו, משהו שתפקידו לחשוב איפה אפשר לשים טרמפולינה או נדנדה כשמתכננים גינה ציבורית או תחנת אוטובוס. יש ערים שמעסיקות מתכננים טובים עם ראש על הכתפיים, אבל אין כללים והנחיות ברורות. בסופו של דבר זה נופל וקם על השאלה מי מנהל האגף הרלוונטי, כמה הוא אחראי וכמה מגדיל ראש."

"הנחיות קבועות"

גורם מקצועי בכיר באחת העיריות הגדולות בארץ מעיד ששיח מסוג זה אכן לא מתנהל בשלב התכנון של גינות ציבוריות, פארקים או תחנות אוטובוס, וזאת בניגוד לתקני בטיחות שהשיח לגביהם מתקיים באופן מסודר בכל החלטה שמתקבלת בעירייה לגבי המרחב הציבורי. לדברי עזריה, מדובר יהיה "בהנחיות תכנון ניות שיהיו חלק מההכללים הקבועים של תכנון עירוני. חלק יהיו גמישים יותר וחלק נוקשים יותר, כי רעיון כמו להקים בית קפה בגינה ציבורית שיאפשר להורים לשתות משהו בזמן שהילדים משחקים הוא נחמד אבל אתה לא יכול לקבוע שזה יהיה חובה בכל גינה ציבורית. הנחיות התכנון האלה לא יהיו חוקים, אבל הן יאפשרו לרשויות המקומיות להקפיד על הנור" שא של התאמת המרחב העירוני לילדים. עד היום לרשות המקומיות לא היה מספיק קשב לזה, ולכן חשיבות הנושא לא הוטמעה בקרב המתכננים בעירייה. כשיגיע יום פרטי לזו"ר דה לתכנון ובנייה עם תוכנית לבניית שכונה ההוראות שהוא יקבל מהוועדה יהיו בהתאם להנחיות התכנון החדשות, שייקחו בחשבון את התאמת המרחב לילדים ולמשפחות."

ofermatan@gmail.com

**ח"כ רחל עזריה (בתמונה):
"אנחנו רוצים לעודד ילדים
ללכת ברגל ושלא יזדקקו
להסעה לביה"ס כי זה פוטר
את ההורים מלהתעכב
בבוקר ומונע השמנת ילדים.
לשם כך קריטי שדרכי
הגישה לביה"ס יהיו מוצלות"**

למשל הרעיון שחייבים להיות שבילים להולכי רגל שמובילים לבתי ספר, דבר שיעודד תלמידי דים ללכת ברגל, זה לגמרי דבר שאפשר לעשות בשכונה קיימת.

"נושא נוסף: ספסלים שפזורים ברחבי העיר ובגינות ציבוריות הרי מיועדים למבוגרים, נכון? ומה עם הילדים? יש ערים בעולם כמו קופנהגן שבנו טרמפולינה קטנה ליד ספסלים ברחוב, דבר שמאפשר לילד להשתולל ולקפוץ בזמן שההורה יושב ונח לידו. בערים אחרות יש ספסלים שהם כמו כיסא נדנדה, דבר אטרקטיבי לילדים. זו דוגמה לחשיבה על ילדים שאינה מתקיימת רק במתחמים מוגדרים לילדים אלא בכל המרחב העירוני. נדנדה שתהיה תלויה בתחנות אוטובוס ותיתן תעסוקה לילדים בזמן ההמתנה זו עוד דוגמה פשוטה ויעילה. היום לא רק שזה לא קיים בשטח, אלא גם אין שיטה שתאפשר לרעיונות כאלה לעלות בשלב התכנון. אין פונקציונר בעירייה שהנושא הזה

דר שמועדת לילדים ולא למבוגרים ההורה לא באמת יכול להיות רגוע בזמן שהוא עם הילד בגינה, כי הוא חייב לעמוד על המשמר. נושא נוסף חשוב מאוד הוא ריכוז של גני ילדים, בתי ספר ומרכזים קהילתיים כמו מתנ"סים באותו מתחם. זה יצמצם את כמות ההורדות שההורים צריכים לעשות בבוקר ויחסוך מהם את ההכרח להסיע את הילד מבית הספר לחוג. גם הנושא של היכן ממוקמות מרפאות ילדים והאם הן קרובות לשכונה או מצריכות נסיעה ארוכה הוא עניין תכנוני שמצריך חשיבה."

עזריה מבטיחה שהכללים והקריטריונים של תכנון שמתחשב במשפחות וילדים שבכוונתה לנסח לא יחולו רק על שכונות חדשות שייבנו, אלא גם על שכונות קיימות וישנות. "שכונות הרי עוברות התחדשות", היא אומרת, "מבני ציבור מוסבים למטרות אחרות, מבנים משופ" צים, העירייה משפצת גינות וההנחיות האלה יכולות להיות מיושמות בכל הצעדים האלה.

מאחר שאף מדינה אחרת לא ביצעה עדיין מהלך של הטמעה של עקרונות תכנוניים שמחשבים במשפחות וילדים במערכת התכנון הארציות והעירוניות שלה, עזריה רוצה לגייס את חוכמת ההמונים כדי להבין מה הצרכים של משפחות וילדים במרחב האורבני. "אנחנו באמת מקרה יוצא דופן", היא אומרת, "כי אין הרבה מדינות בעולם שיש בהן כל כך הרבה ילדים ובמקביל גם שיעור תעסוקה גבוה של מבוגרים. בישראל יש 3.3 ילדים לכל אישה שזה המון לעומת הממוצע ב-OECD שעומד על 1.7 ילדים לכל אישה בלבד. אגב, גם ללא הנשים החרדיות והערביות ישראל עומדת על ממוצע גבוה של 2.8 ילדים לכל אישה. אשמח לקבל מהציבור הישראלי רעיונות על דברים שחשובים לו במרחב האורבני בכל מה שקשור לילדים, וגם לשמוע מאנשים מה יותר חשוב להם ומה פחות מבין הרעיונות שכבר העלינו."

"נדרשת חשיבה"

אחד הדברים שמעלה עזריה הוא המחסור בהצללה בגינות משחקים. לדבריה, "בעיריית ירושלים, למשל, הבינו את החשיבות של ההצללות ומיישמים את זה בצורה מצוינת, אבל מה עם הצללה של שבילים שמובילים לבתי ספר? אנחנו רוצים לעודד ילדים שילכו ברגל ולא יזדקקו להסעה לביה"ס כי זה פוטר את ההורים מלהתעכב בבוקר ואף מונע השמנת ילדים, שזה תחום שבו אנחנו המדינה השנייה הכי גרועה בעולם. לשם כך קריטי שדרכי הגישה לביה"ס יהיו מוצלות. נושא אחר הוא גידור של גינות משחקים לילדים, בדגש על כאלה שקרובות לכבישים. כיום, ברגע שגינה לא מגודרת בגי-

בגן משחקים חייבת להיות פינת ישיבה גם להורים

חושבים על
התושבים

"לעודד הליכה זו משימה לאומית". פנלוסה בטורונטו

גיל פנלוסה, מומחה לתכנון אורבני, מאמין שהערים צריכות להיות מתוכננות להולכי רגל: "ככה גם ייחסך הכסף שמושקע בטיפול בהשמנה" • לקראת כנס המועצה לישראל ירוקה היום הוא אומר: "צריך לשלב טבע במרכז העיר"

מאת עופר מתן

דבר שמגדיל את הכנסות העירייה. בארה"ב אנשים שמתניידים במכוניות מוציאים 25% מהמשכורת על אחזקת הרכב, ואם תוסיף לזה 35% מהמשכורת שהולכים על מגורים זה משאיר 40% בלבד לפני שקנית לחם. בישראל, כשמחירי הדיור כאלה גבוהים, זה אפילו יותר חמור. לעומת זאת, אם העיר מתוכננת באופן של קח בחשבון את הולכי הרגל קודם כל יש פחות צורך במכוניות, ואנשים יוציאו יותר כסף על הכלכלה המקומית, שזו עוד דרך להגדיל את הכנסות העירייה.

אחת הטענות היא שתכנון מור"תאם משפחות לא מתבצע כי הדרג התכנוני בעיריות ובממשלה פשוט לא מודע לזה. אתה מסכים?

"זה עניין של מודעות ויעילות. בכל 2 דקות נהרג הולך רגל על ידי רכב איפשהו בעולם. זה משבר אדיר ואנחנו מסתפקים בלהאשים את הנהג שסימס. זקנים מתים פי 3 יותר מצעירי רים באירועי דריסה. כשאתה מתכנן גינת משחקים לילדים, לדאוג לפינה נוחה עבור ההורים לשבת זה לא פחות חשוב מלבנות נדנדה בטוחה. כשאתה הופך את האזור לסיטע עבור הורים הם לא יישארו שם ואיבדת את כל התועלת. גם ההשמנה קשורה לזה, ובישראל יש עלייה מדאגה בתחום. לעיר דר הליכה זו משימה לאומית."

מהערים שביקרת בהן, מי הכי מתוכננת ומודרנית?

"קופנהגן זו העיר הכי מרשימה מבחינת אישיוש ברכים. 41% מתושביה משתמשים באופניים. גם מלבדן מרשימה בשינוי שעשו במרכז העיר. אחרי שלפני 15 שנה אף אחד לא התקרב לדאון טאון מלבדן, היום כולם רוצים לגור שם."

ofermatan@gmail.com

ליים שדווקא שם הפארק אינו במרכז חק הליכה מהבית אלא מצריך נסיעה במכונית. פרברים הם מאוד לא ידידותיים לילדים שלא נוהגים ולזקנים שכבר לא נוהגים, זה מוריד משמעותית מהעצמאות שלהם. במרכז העיר אפילו אדם עם כיסא גלגלים יכול לקנות גלידה. עירוב שימושים כולל גם פארקים, טבע ושקט בהישג יד."

הרבה מהרעיונות שלך דורשים השקעה כספית גדולה של העירייה או הממשלה. האם גם ערים לא עשירות יכולות להיחשב "טובות"?

"זה בעיקר עניין של תעדוף. ראיתי ערים בעולם שאין להן יותר מדי כסף אבל את הכסף שיש הן בוחרות להשקיע נכון. קח את טורונטו לדוגמה של תעדוף לא טוב: העירייה רוצה להשקיע 4 מיליארד דולר בהארכה של קו רכבת תחתית בתחנה אחת בלבד, בזמן שבכסף הזה אפשר להקים רכבת עילית עם 10 תחנות. כסף הוא תירוץ של פוליטיקאים שלא רוצים להשקיע בדברים. את הכסף שהרשויות משקיעות כדי לטפל בהשמנה יתר של הציבור, אפשר לחסוך ולהשקיע בשיבילי הליכה שיגרמו לאנשים להיות בריאים יותר ושמנים פחות. בנייה בסגנון של עירוב שימושים מוסיפה לעיר עסקים קטנים, בתי קפה וכו' ואלה משלמים מס עירוני של עסק,

דרכים להליכה. אבל המרחק של השכונות ממרכז העיר גרם לכך שמעט אנשים הלכו ברגל. אין עיר שנבנתה בהכוונה למכוניות ונחשבת סיפור הצלחה, ועוד לא נכנסנו לנוק הסכיבי

"בתכנון גן משחקים חשוב לא פחות לדאוג לפינת ישיבה נוחה להורים, מאשר לבנות נדנדה בטוחה. אם האזור יהיה סיוט עבורם, הם לא יישארו שם"

תי והבריאותי שברכבי מכוניות. אחד האתגרים המרכזיים בערים הוא עירוב שימושים - שכונות שמשלבות מגורים, מסחר ועסקים ביחד. אלא שרבים עדיין מעדיפים לגור בסביבה פרברית שקטה.

"אני מתנגד גדול לפרברים. בנייה עירונית ועירוב שימושים ממש לא אומרים בהכרח גושים של בטון, וזהו. שילוב של טבע בתוך מרכזי ערים - בפארקים, בשרדות, על המדרכות

ובדירות עצמן - זה דבר הכרחי לעיר בריאה וטובה. טבע לא צריך להיות משהו שאתה נוסע באוטו כדי להגיע אליו, אלא משהו שבמרחק קילומטר או פחות הליכה מהבית שלך. לא כל הפארקים צריכים להיות גדולים אבל צריכה להיות רשת של פארקים וריאות ירוקות בכל רחבי העיר המודרנית. לא פעם אנשים עוברים לגור בפרברים או חולמים לעבור לשם כדי למצוא שקט וירוק אבל מג

על דוגמאות לתכנון וחשיבה עירונית טובה ומקפיד לתת כבוד למקום ולמקומיים, כי הם מכירים את הצרכים בעירם יותר ממני."

אתה מדבר הרבה על כך ש-50 השנים האחרונות מתאפיינות בבנייה של ערים מכוניות מכוניות ולא מכוניות הולכי רגל. איך זה קרה?

פנלוסה: "זה שילוב של כמה גורמים. המכונית הייתה לפני עשרות שנים תגלית טכנולוגית חדשה ומסעירה שמשכה הרבה אנשים, ובשלב הראשונים יותר שלה היא נתפסה על ידי אנשים כסמל סטטוס ולכן רבים שאפו להצטייד בה. מבחינת תכנון הערים עצמן, מה שקרה הוא אפקט של ביצה ותרגולות: ערים רבות בארה"ב בנו מערכות כבישים ואוטוסטרדות ענקיות. ככל שבנו יותר כבישים כך השכונות החדשות נבנו רחוק יותר מהמרכז, דבר שהצריך רכישת מכוניות, וברגע שיותר אנשים רכשו מכוניות או היה צריך לבנות עבורן מערכת כבישים, וחזור חלילה. היה יותר הגיוני אם ערים היו נבנות תוך הפרדה בין מערכת הכבישים עבור המכוניות למערכת השבילים והדרכים שמשמשים להליכה של אנשים, ולא באופן שבו הכבישים משמשים גם

רוב הסדרות והסרטים האמריקאים משנות ה-80 עסקו במשפחות שגרות בפרברים. ראינו משפחה עם ילדים, כלב, בית גדול ושתי מכוניות שמשמשות את אמא ואבא. אורח החיים הפרברי התבסס על מכוניות שמביאות אותך לסופרמרקט, לביה"ס, לעבודה ולפארק. אלא שאז הגיעה 'חבריה' וטרפה את הקלפים - זו הייתה הפעם הראשונה בטלוויזיה שהמשפחה הוחלפה בחברים והפרבר הוחלף במרכז העיר פתאום אורח החיים האורבני במרכז העיר זכה לייצוג מחמיא מאוד."

את הדברים הללו אומר בראיון טלפוני ל"ממון" מעיר מגוריו טורונטו גיל פנלוסה, מומחה לתכנון אורבני. בימים אלה פנלוסה נמצא בארץ לראיין את הכנס השנתי השישי של המועצה לישראל ירוקה, שיחל היום, ובו יישמש כנאום המרכזי. פנלוסה הוא מאמין אדוק בערים שתכננון שם הולכי רגל בעדיפות עליונה ולא מכוניות. כמייסד ומנכ"ל של ארגון קנדי ללא מטרת רווח בשם "80-80" שפור על בכל העולם למען שיפור איכות חיי תושבי הערים, הוא מאמין שעיר המתוכננת באופן שמיטיב עם ילדים בני 8 וגם עם פנסיונרים בני 80, שתי אוכלוסיות שמתבססות בעיקר על הליכה ברגל ומאבדות מעצמאותן ברגע שסביבת מגוריהן כרוכה בנסיעה רבה במכונית, זו עיר שטובה לתושביה. "ביקרתי ב-15 השנה האחרונות בכ-300 ערים ברחבי העולם", הוא מספר. "אני מאמין שבשביל לשפר ערים צריך את משולש הזהב: הפוליטיקאים, המערכות הציבוריות והציבור, שכולל גם את התקשורת לצורך העניין. אני מנסה להיפגש עם אנשים משלוש הקבוצות האלה, מספר להם

פנלוסה: "פרברים הם מאוד לא ידידותיים לילדים שלא נוהגים ולזקנים שכבר לא נוהגים. במרכז העיר גם אדם בכיסא גלגלים יכול לקנות גלידה"

הפרבר הוחלף במרכז העיר. "חברים"

הדר משולם
והפלאו רינג.
"הילדים יכולים
לשחק בזה
שעות"

צילום: אלי דוד

תשכחו מהספינר:

הצמיד שמשגע את הילדים

נמאס מהספינר? קבלו את הלהיט החדש שכובש את המדינה: פלואו רינג, צמידי מתכת שהילדים לא מפסיקים לגלגל על הידיים גם ההורים מרוצים: "הוא שקט, לא דורש סוללות ולא תופס מקום"

מאת איריס ליפשיץ-קליגר

הספינר, שהיה להיט בחודשי הקיץ בקרב ילדים – וגם לא מעט מבוגרים המתכרו אליו – מפנה את מקומו ללהיט החדש: "פלואו רינג" (FLOW RING). מדובר בסליל מתכתי ארוך שמורכב מ-14 צמידים המחברים זה לזה. משחילים את הסליל על הידיים, ובכל תנועה של היד – הסליל נפתח ונסגר ומשנה את צורתו. התחושה, כך מדווחים המש-תמשים, ממכרת.

גם הפלואו רינג, בדומה לספינר, כבש לא רק את לב הילדים. "אין כאן עניין של גיל. זה פשוט מדליק וכיפי להתעסק בזה, זה ממכר", אומרות איה דמתי וליאור גניגנה, בנות 20 מקרימה. "אנחנו משחקות גם בזוגות. מעבירות מיד ליד ומעבירות אחת לשנייה". הן מספרות כי ביוטיוב אפשר למצוא סרטונים רבים של פעלולים שניתן לבצע עם הפלואו רינג.

לדברי שני משולם מצור יצחק, אין גיל צעיר מדי להתמכר לפלואו

רינג. שני ילדיה, שקד בן שנתיים וחצי והדר בן ארבע וחצי, כבר מכורים. "זה יופי של צעצוע. הוא גם שקט, לא דורש סוללות ולא תופס הרבה מקום. לדעתי זה מפתח להם את המורטוריקה העדינה ומאוד מרגיע אותם. ילד יכול לשחק בזה לבד עם עצמו וליהנות ואפשר לשחק בזה בזוגות. הם יכולים לשחק בזה שעות". מיכל, מורה בחטיבת הביניים באזור השרון, מאשרת שמדובר בטרנד: "בהפסקות כל התלמידים משחילים את הפלואו רינג על היד ומשחקים עם זה. זה קצת מחרפן לראות שמהו מסתובב מול העיניים שלך כל הזמן, אבל זה

הצמידים האיכותיים נמכרים ב-50 עד 70 שקל. אלה עשויים ממתכת דקה מאוד, ולטענת הילדים הם הכי נעימים בסיבובים על הזרועות, והתנועה שלהם מהירה וקולחת יותר. אפשר למצוא את הצמידים ברשתות הצעצועים ובחנויות פרטיות החל מ-49 שקל. למשל בחנות קנדמה או באתר kendamas.co.il, ברשת "ורוד כחול" באבן יהודה ובאזור השרון, באתר look.co.il ובאתר adhdshop.co.il.

"אין כאן עניין של גיל. זה פשוט מדליק וכיפי להתעסק בזה. אנחנו משחקות גם בזוגות. מעבירות מיד ליד ומעבירות אחת לשנייה"

לא רק אוטובוסים: מוביט מוסיפה לאפליקציה מסלולי אופניים

כ-25% מהנשאלים רוכבים באופניים לאורך כל המסלול המתוכנן וכ-10% משלבים את הרכיבה עם נסיעה באוטובוס או ברכבת.

במקביל שופר בגרסה החדשה השימוש בקארפול. מעתה תתאפשר הזמנת קארפול מהמסך הראשי באפליקציה, ולא תהיה חובה לבחור רק מבין מסלולי נסיעה קיימים של נהגים שאישרו נסיעה. כעת ניתן יהיה לשלוח בקשת נסיעה מראש וזו תישאר במערכת עד שיימצא נהג מתאים.

מוביט מדווחת כי הגיע כבר ל-80 מיליון משתמשים ב-78 מדינות, ב-43 שפות וב-1,500 ערים.

הפיצ'ר
החדש של
מוביט

כולל מיקומן של תחנות עגינה הקרובות לנקודות המוצא והיעד, כמות האופניים הפנויים בכל תחנה, מספר מקומות החניה בכל תחנה ועוד. להוספת אופציית האופניים קדמו סקרים שנערכו בקרב משתמשי האפליקציה מהם עלה כי כ-70% מהנשאלים עושים שימוש נרחב באופניים, החל מיומימי עד חודשי.

מאת אודי עציון

לא רק אוטובוסים ורכבות: אפליקציית התחבורה הצ'יבוריט מוביט (Moovit) תשלב בגרסה החדשה שלה הצעות לשימוש באופניים כדי להגיע ליעדכם. המשתמשים יוכלו לקבל הצעות למסלולי רכיבה אידאליים על גבי מפה, והצעות לשילוב הרכיבה בנסיעה ברכבות ובאוטובוסים. לדוגמה: "סע באוטובוס מר"ג לת"א, שכור אופני 'תל אופן' ורכב את המקטע האחרון במסלול שלך". מי שאין ברשותו אופניים משלו יוכל לקבל מידע לגבי תחנות "תל אופן",

החרימו לכם אופניים חשמליים? שלמו 250 שקל

מאת אודי עציון

חיים תהיה סמכות להחרים גם קורקינט חשמלי, או רק את הסוללה של הכלים. הפקחים יורשו להחרים אופניים חשמליים במקרה של רכיבה מתחת לגיל 16, אך גם במקרה של רוכב בוגר שממשיך בנסיעה על מדרכה על אף אזהרת הפקח, או כשמדובר בנסיעות חמורות – השתוללות, סיכון ממשי להולכי רגל וכו'. עיריית ת"א היא הראשונה שהחלה במתן דוחות אזהרה לרוכבים העוברים על החוק ובתוך כחודש צפויה להתחיל לחלק דוחות לתשלום.

ממשרד הפנים נמסר כי הבקשה הוגשה לפני חודש וממתנה לאישור. מעיריית ת"א נמסר: "חוק העזה לכ"שיאוש, יקנה לפקחים סמכות תפיסה של אופניים, סוללה וקורקינט חשמלי".

העיריית צפונית לגבות מהוריהם של ילדים שהאופניים החשמליים שלהם הוחזרו בידי פקחים 250 שקל כדמי אחסנה. עיריית תל-אביב כבר הגישה בקשה ברוח זו למשרד הפנים. פורום ה-15 ומרכז השלטון המקומי ביקשו מהמדינה לאמץ בשאר הרשויות המקומיות. התשלום אמור לשמש למימון הובלת האופניים לאתר האחסון והפעלתו. מדובר בסכום גבוה יחסית לשווי האופניים (נהג רכב פרטי שרכבו הוחזר בידי המשטרה משלם 47 שקל ליום אחסון). לבעלי האופניים יעמדו 60 יום להגיע לשלם ולשחררם. בתום התקופה יוכלו העיריות להעביר את האופניים למכירה או לגריטה. לפק-

כך הסתבך מלך המחזירים של שוק המזון הישראלי

את רמי לוי, הקומבינטור הלאומי שמוכר לנו עוף בשקל, אנחנו מאוד אוהבים כשזה מגיע לכיס שלנו • אבל האם הילד הרע, שמפורסם בכך שהוא לא תמיד פועל לפי הכללים, הסתבך הפעם באמת?

עובדיו ניהלו קרב סכינים ומכות עם עובדי "אושר עד" בבני-ברק, הוא רב עם החקלאים, וצבר שורה של הליכים משפטיים ועימותים עם הרשויות בנוגע לסניפים שונים שפתח, כולל הסניף והקניון במבשרת ציון.

לוי טען תמיד כי המתעמתים איתו מקנאים בהצלחותיו ומנסים להצר את רגליו, וכי מערכת הרישיונות של פרויקטים חדשים בישראל עתירת בעיות ומכשולים – ומכאן הבעיות הנדל"ניות, שאינן רבות יותר מאשר ברשתות אחרות. טענה צודקת באופן עקרוני, אם כי לא מצדיקה עבירות על החוק.

לוי הוא איש חביב, שלא שכח ולא שוכח לרגע מאין בא ולא איבד את אנושיותו ואת ישירותו, מה שלא ניי תן לומר על מנכ"לים רבים שעשו את

מחירים טובים ולא להפסיד צריך לחתוך במקומות אחרים.

כשמצאנו פעם אחר פעם בעיות בבשרים הטחונים שלו, הוא הכניס בק"ר מיקרוביאלית כמו הרשתות הוותיקות. הוא למד לחיות עם סקרי המחירים, לאחר שבראשית הדרך היו מנהלי החנויות שלו בירושלים מאתרים סוקרים בעיני נץ ומשנים מחירים בקופות. כשנתפס עם ליקויים קשים בהובלות מוצרי הקירור וההקפאה במשלוחים, הוא בנה מרל"ג (מרכז לוגיסטי) לשיפור תנאי הקירור.

עבר של סכסוכים

לצד זה, הקריירה של לוי רצופה בסיפורים מרימי גבה. עובדים טענו שפגע בזכותם להתארגן, וניצחו אותו השנה. הוא התעמת עם אייל רביד מוויקטורי,

תרבות הניהול וההתנהלות של הסניף הראשון שלו בתלפיות בירושלים, ואחר כך של הסניפים הראשונים – רחוק מאוד מתרבות הניהול של הרשתות הוותיקות, השבעות, עבורן הוא היווה כאב ראש מתחילת דרכו.

לוי לא המציא את תרבות המחירים הזולים בסופרמרקט, אבל לזכותו נזכרת קפת העובדה שהשכיל להחדיר אותה לרשת א"י של הרשת שלו, להבין שזה מה שמושך את הלקוחות, וגם לתקן משגים תוך כדי הליכה. להיכשל, להיבשל ולגרול. לוי הוא סוחר משופשף, והוא לא מוכר במחירי הפסד. הוא שיגע את מתחריו כשמכר עוף ב-1.90 שקל, כל עוד מדובר היה במבצע שהצדיק את עצמו כלכלית בתנועת הקונים שהביא לחנויות חדשות. כשעבר זמנו של המבצע הזה – הוא התאדה. כדי להבטיח

ולחוכמת ההישרדות של חתול רחוב, שלא תמיד הולך לפי הכללים. אבל הוא למד ולומד כל הדרך.

בית הספר הראשון שלו היה הבסטות של שוק מחנה יהודה. מהן נשאבה

בעבר כתב בית המשפט על רשת "שיווק השקמה" השימוש במבנה בניגוד להיתר מלמד על פעולה בניגוד לחוק ביוזעין. אין מדובר בטעות"

מאת שושנה חן ועופר מתן

רמי לוי, רובין הוד של שוק הצי-ריכה הישראלי, במעצר – ועוד בערב ראש השנה. אין ספק שקשירת שמו של מי שאנחנו נוטים לזהות כאחד מן המחירים הזולים עם האשמות של מרמה והפרת אמונים גורמת לנוע באי נוחות בכיסא. מה יקרה למכירות של רשת רמי לוי בחגים? האם בצר-כני הרשת תתחיל לכרסם התחושה שמדליק משואת יום העצמאות לשנת 2015, האיש שהוזמן לבמה תחת התיאור הבומבסטי "פורץ דרך בתחום הקמעונאות"; החיים שלנו הצרכנים מתחלקים לשני חלקים: התקופה שלפני עידן רמי לוי והתקופה הנוכחית, הוא לא יותר מקומבינטור, ולכן ירצו להדיר רגליהם ממנה?

לכאורה, הפרשה הנדל"נית הזאת לא קשורה להתנהלותו של לוי מול הצרכן, ולמה שלקוחות הרשת חווים בחנויותיה. כשאפי רוזנהוויץ, המנכ"ל לשעבר של שופרסל, הוחשף, נשפט, הורשע ואף שילם את המחיר, שופרסל יצאה בלי שריטה. הדימוי שלה לא נפגע. למרות שהעבירות בהן הורשע נגעו ישירות להתנהלות תמחור המוצרים על המדפים – ניסיון ללחוץ על ספקים למנוע מבצעי מחירים אצל מתחרים. כי המנכ"ל הוא מנכ"ל והרשת היא רשת, וכשמדובר במוצג חזק כמו שופרסל, הצרכן שלה ממשיך לקנות בתנאי שיקבל בה מענה לצרכיו. מצד שני, אין בישראל עוד רשת בתחום הסופרמרקטים המזוהה עם בעליה כמו רשת רמי לוי. וכשאתה מזוהה כל כך עם המותג שלך, המותג עלול לשלם את המחיר.

סיפור חייו של לוי – מילדות כילד דיסלקטי במשפחה ענייה מרודה בשכונת פחונים ירושלמית ועד למרומי האימפריה – הכשיר אותו למאבקים

הדרמה בבורסה רועי ברגמן

המסחר נעצר, ואחרי שחודש נפלה המניה ב-6%

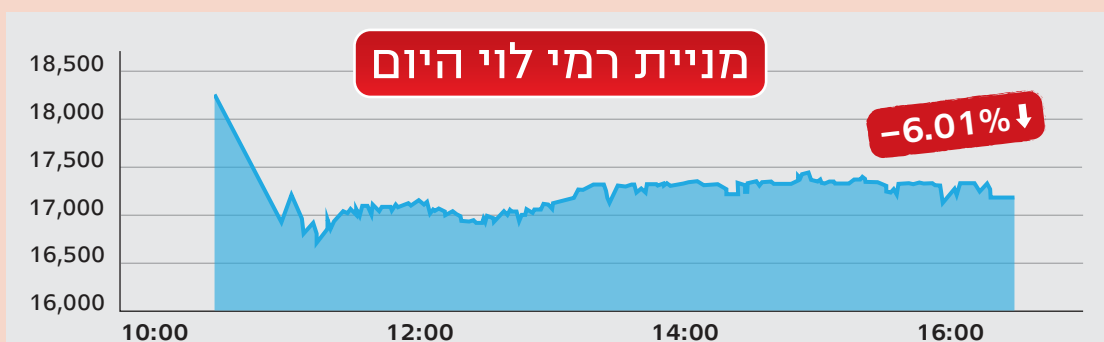
השנייה בגודלה בבורסה בתל-אביב, עם שווי שוק של מעל ל-2.4 מיליארד שקל. המניה חברה במדד ת"א 125, שייר אתמול ב-0.2%.

הפרטית של רמי לוי. אחרי חידוש המסחר במניה בבורסה, בסביבות 11 בבוקר, נפלה מניית רמי לוי בכ-6%.

מכהן כמנכ"ל החברה וכדירקטור בה. החברה הדגישה בדיווח כי הנכס שעור מד במרכז החקירה אינו נמנה עם אחד מנכסיה ואינו בבעלותה, אלא בבעלותו

הידיעות על חקירתו של רמי לוי, בעל השליטה ברשת "רמי לוי שיווק השיקמה", לא איחרו להגיע גם לבורסה.

עוד בטרם נחשף שמו כאיש העסקים שנחקר הבוקר, הודיעה חברת רמי לוי לבורסה על פרסום דיווח בדבר אירוע מהותי, מה שהוביל לעצירה במסחר במניית החברה, דקות אחדות בלבד. לאחר פתיחת הבורסה בתל-אביב הבוקר, כחצי שעה לאחר מכן דיווחה רמי לוי כי נודע לה על חקירת משטרה שעניינה חשדות לעבירות מרמה והפרת אמונים לכאורה, שמתנהלת כנגד ראש מועצה מקומית ושלושה נוספים, בהם לוי, בעל השליטה בחברה. לוי

אל על הציגה באוגוסט שיפור עצום בדיוק המבצעי שלה, אחרי חודשים רבים שבהם היא כיכבה במקום האחרון, או אחד המקומות האחרונים בין חברות התעופה הגלובליות. כך עולה מהדוח החדש של חברת FlightStats שאוספת נתונים על דיוק מבצעי של מעל 200 חברות תעופה בעולם. לפי הדו"ח, 75% מהטיסות של אל על נחתו בזמן ביעד והאיחור הממוצע עמד על 37 דקות, מה שמיים אותה במקום 24 מתוך 41. ביולי הייתה אל על במקום ה-27, ביוני ובמאי 33, באפריל 41 ובמארס 35. את חמשת המקומות הראשונים באוגוסט תפסו קטאר איירווייז, אית'חאד, איבריה, סינגפור איירליינס ו-SAS. במקום האחרון – אייר אינדיה.

פפר, הבנק הדיגיטלי מקבוצת בנק לאומי, מנסה לראשונה לקרוא תיגר על המערכת עם הצעה לפיקדון כספי עם ריבית גבוהה משמעותית מהמקובלת בשוק היום. פפר השיק אתמול פיקדון לשנה שמנבי ריבית של 3%, זאת בהשוואה לריביות אפסיות שמגיעות לעד 0.05% בבנקים האחרים. לפיקדון החדש אפשר להפקיד סכומים בטווח של 1,000-10,000 שקל והוא מוגבל לפיקדון אחד ללקוח. אין בו תחנות יציאה, והוא משתחרר לפירעון רק בתום 360 ימים.

קניוני עופר משיקה לרגל החגים
מגוון מתנות ב־20 שקל: אופנה,
כלי בית, כלי מטבח, תכשיטים,
איפור, טיפוח, ספרים ועוד.

משיקה אתר קניות מקוון, בו תוצע קולקציית הקפסולה "Jewel Box" שעוצבה לרגל חגיגות ה-60 שנה למותג. לרגל ההשקה, תוצע קולקציית בגדי הים ב-10% הנחה.

לקראת כנס WATEC ISRAEL 2017, שם הוא מכתיר את מדינת ישראל בדוֹגמה ומופת לעצמאות מים, בייחוד כי התחילה כמדברית, ואף מציץ "ללמוד מישראל".

מדובר בטעות בשיקול דעת או ברשלנות, אלא במעשה מכוון תוך התעלמות מופגנת ובוטה מהוראות החוק, כנראה משיקולים כלכליים או שיווקיים.

במקרה נוסף, באזור התעשייה צומת שילת, נקבע שימוש ללא היתר ביותר מ־3,000 מ"ר לסופרמרקט ולמחסן. בית המשפט "עקץ" את הרשות כשקבע: "הכלל הוא שתחילה מקבלים היתר ורק אחר כך פועלים לפיו, אך הרשות עשתה דיו לעצמה והחלה בפעילות עסקית לפני ההיתר. השימוש האסור נעשה לצורך הפקת רווח כספי, ולכן יש צורך בהטלת קנס כספי משמעותי". לאור זאת נקנסה הרשות ב־250 אלף שקל.

בחינת התנהלותו של לוי עצמו בהליכים נגדו מעלה כי ברוב המוחלט של המקרים ביקשה הרשת למחוק אותו מהאישום, בנימוק כי "הוא הב"עלים של החברה. הוא לא יכול לדעת כל מה שקורה בה ולא אחראי על כל מה שקורה בה".

רמי לוי טען אז כי "יחסית למספר הסניפים שלה אין לחברה עבירות רבות בתחום הבנייה, ודאי שלא בהשוואה לרשתות אחרות. בישראל יש בעיה: בעוד שרשויות התכנון והבנייה דורשות רישיון עם תחילת הפעילות, רשויות המדינה, כמו משרד הבריאות, כיבוי אש ומשטרה, אינן מוכנות לבדוק את העסקים בטרם הם פועלים. ברור שחברה שפותחת ארבעה חמ"ם שה סניפים בשנה מתמודדת עם בעיות רישוי. הרשת לא מתעלמת מצוים שיפוטיים ופועלת בהתאם לחוק ולעצת יועציה המשפטיים. במבשרת ציון כל פעולות הרשת נעשו בתיאום עם הוועדה המקומית, ובמקרה שילת העניין מצוי בערעור בביהמ"ש, והרשת בטוחה שכתב האישום יבוטל."

גדלה גם הכמות של תיקי עבירות תכנון ובנייה שנפתחו נגדה. למשל, בדיווחי הרשת לבורסה במארס 2010 נכתב כי לא היה רישיון עסק ל-5 מסניפי הרשת, ונגד שניים התנהלו הליכים משפטיים. ב־2011 הסתפקה הרשת בניסוח כי "לחלק מסניפי החב"ר אין רישיון עסק", והליכים התנהלו נגד שלושה סניפים; חלפה עוד שנה, וב־2012 מסרה הרשת על הליכים כנגד 6 מסניפיה.

בריווח ב־2013 נמסר כי נגד 10 מסניפי הרשת מתנהל הליך משפטי, ונגד 6 יש צווי איסור שימוש, שכנסים תם לתוקף נדחתה. כלומר, ב־6 מקרים הורשעה הרשת באי־הוצאת רישיון עסק לסניף שלה והוצא צו סגירה נגדו, אך זה נדחה עד להסדרת הנושא, או עד לסגירתו הסופית של הסניף.

כשרצה לוי לפתוח סופרמרקט באזור רמלה, לאחר בניית המבנה הוחל בעבודות הכשרה ללא היתר, ובית המ' שפט אסר על העבודות והוציא למקום צו סגירה. אחרי שלוי המשיך בהפעלת הסניף נקטו נגדו הליכי ביוזין בית הדין, והוא והרשת חויבו בקנסות כב' דים על אי־קיום הוראות בית המשפט. עוד הורשעה הרשת על שהחלה להפעיל סניף באזור התעשייה באשדוד ללא רישיון עסק, ולפני שקיבלה טופס 4 וביצעה שינויים שדרשה העירייה. בית המשפט קנס אותה ב־300 אלף שקל וקבע שלא מדובר ברשלנות אלא בהפרה מודעת של החוק, משיקולים כלכליים. "השימוש במבנה בניגוד להיתר מלמד על פעולה בניגוד לחוק ביודעין", נכתב. "הרעת נותנת כי הח' ברה הפעילה את הסניף לפני שהותר לה כדי למקסם את רווחיה. הפעלת הסניף בניגוד להנהחיות הוועדה לתכנון ובנייה מלמדת על התעלמות מכוונת מהוראותיו של גורם מוסמך, ויש בכך כדי ללמד על התנהלות הרשת. אין

ומאוחר יותר מונה גם נחום בלס, מכר ותיק של לוי (ואחיה של הח"כית לשעבר דליה איציק). ב־2013 מונתה גם איציק עצמה לדירקטורית בחברה.

באפריל 2009, אנב, הודיעו רמי לוי ואשתו כי הם מוותרים על 80% מש"כרם על רקע ההאטה והתחרות הקשה בענף. שכרו של לוי הסתכם ב־2008 ב־4.7 מיליון שקל, ושכרה של אשתו – ב־2.6 מיליון שקל.

בפברואר 2013 הרשיע בית המשפט את רשת רמי לוי בעבירות בנייה בס' ניף במבשרת ציון בפסק דין חריף שבו הויבה הרשת לשלם 900 אלף שקל. מאוחר יותר התמודד לוי בבחירות למועצת עיריית ירושלים במקום השני ברשימת "ירושלים תצליח" של ראש העיר המכהן ניר ברקת. לוי שי-רת עד אז עשר שנים כמועצת העיר.

ובעבר אף היה חבר בוועדת המשנה לתכנון ובנייה שלה. בזמן הזה ספגה הרשת שבבעלותו יותר מעשר ה"ר שעות על עבירות תכנון ובנייה או רישוי עסקים ברחבי הארץ – כולל בירושלים עצמה.

בשנים 2006-2013 רשמה הרשת צמיחה מואצת, כשמספר הסניפים זינק מ-7 ל-27. במקביל להתרחבות

הדרך שעשה מאשפתות לגדולה.
אין ספק גם שהכלים שעומדים לר-
שותו היום – עורכי דין, רואי חש-
בון – מרובים וטובים מאלו שעמדו
לצידו בראשית דרכו. מה יהיה המחיר
שתשלם האימפריה שהקים בעשר
אצבעותיו? צריך לזכור: פרשת הק'-
ניון במבשרת, השטחים שהוספו לו ו/
או ההקלות בהיטל ההשכחה שניתנו
– היא לפי שעה בגדר חשדות שלא
הוכחו, אבל אין ספק שלוי והרשת
שלו יצטרכו לעבוד כדי למזער את
מספר הצרכנים שידירו רגליהם מה-
נויותיה דווקא בתקופה הקריטית של
קניות החגים.

פרופסור אבי דגני, מנכ"ל משרת במכון "גיאוקרטוגרפיה", סבור שהמעצר של רמי לוי לא ישפיע על הקניות לראש השנה. "אילו החקירה הייתה מתנהלת על נושאים של מכירת מוצרים שפג תוקפם, או סחורות פגומות – זה יכול היה להשפיע על הקניות. אבל רמי לוי לאורך כל הדרך ידע לקנות יותר טוב מאחרים, ניהל נכון את הפסיכולוגיה הכלכלית שלו ואמר: ארוויח מעט, יבואו המון ואקבל בכך את הפיצוי. בזה לא כשל, ולכן הקניות לחג תימשכנה כרגיל."

רמי לוי יודע לעשות כסף. במאי 2007 הנפיק את הרשת שלו כבורסה בתל-אביב. מתשקיף ההנפקה התברר ש־13 בני משפחתו, כולל הוא ואשתו עדינה, מועסקים בחברה. עלות שכרם הכוללת ב־2006 עמדה על 1.16 מיליון שקל. עלות שכרו של לוי, יו"ר ומנכ"ל, הייתה כ־420 אלף שקל. הרשת הר־וויחה באותה שנה 28 מיליון שקל. לפי התשקיף, ב־2007 קפצה עלות שכרו ל־900 אלף שקל, לא כולל הוצאות. בדירקטוריון החברה צוינו כחברות גם אשתו עדינה ובתו יפית עבוד־לוי,

המטרה: עד 30% פחות בדיקות וביקורי רופא

נבדקתם באסותא? רופא המשפחה יעודכן בתוצאות

בבית החולים החדש שבאשדוד פיתחו מודל שמסנכרן בין מערכות המידע שאצלם לבין רופאי המשפחה בקופת חולים מכבי • בכך מקווים למנוע טיפולים מיותרים עד כדי אשפוז

על פי דוח שפורסם על ידי ה-OECD, כ-30% מהפרוצדורות הרפואיות שמתבצעות בחולים הן מיותרות – החל בבדיקות דם או סייטי ועד ניתוחים מיותרים. על פי הנתונים של קופות החולים, אחד מכל 12 חולים חוזר לאשפוז תוך 30 יום מרגע השחרור מבית החולים. הסיבה העיקרית לכך היא היעדר

קרן שכטר-אזולאי, ראש מחוז דרום ב"מכבי" (בתמונה): "אנחנו מקפידים שהגישה למידע תהיה רק למטפלים שיש להם הרשאות עם קידוד ביומטרי"

חדר אשפוז באסותא אשדוד. 12 מ"מ מתאשפז שוב כחודש מהשחרור

תכנון לתקופה שלאחר השחרור. לפי עמים המטופל עוזב את בית החולים מבלי לדעת לאיזה רופא הוא צריך לקבוע תור או איזה תרופות לקחת. במקרים רבים מצבו הרפואי של המטופל מידרדר והוא נאלץ לחזור שוב לאשפוז, לעיתים במצב חמור יותר ממצבו הראשוני.

rotem-e@yedioth.co.il

איתה, אבל לצילום רנטגן עם כמות קרינה גדולה או מתן מינון לא נכון של אנטיביוטיקה יש השלכות לא פחות חמורות, מוסיפה שכטר-אזולאי. "אנחנו מקפידים שהגישה למידע תהיה רק למטפלים שיש להם הרשאות עם קידוד ביומטרי מתאים, גם כדי לשמור על הפרטיות וגם לא פשר בריאות טובה יותר למטופלים."

אצל רופא המשפחה לצורך קבלת טפסים, מרשמים וכו', ובמקביל יצמצם בכ-20%-30% פעולות רפואיות עורפות. עם זאת, למודל כזה של שיתוף מידע יכולה להיות בעיית פגיעה בפרטיות מאחר שכמות גדולה יותר של מורשים תוכל להגיע לתיק הרפואי שלנו.

"זו דילמה שאנחנו מתמודדים

שכטר-אזולאי, ראש מחוז דרום מכבי שירותי בריאות. "אנחנו מצפים שהרופא האישי של המטופל, שמכיר אותו כל החיים, יידע שהוא מאושפז ויעקוב אחריו, ובמידת הצורך גם ידבר עם הרופא שלו באסותא" היא מוסיפה.

המודל החדש צפוי לצמצם כ-30% את מספר הביקורים של המטופל

מאת **רותם אליזרע**

בבית החולים אסותא שבאשדוד פיתחו מודל חדש שמחבר בין מערכות המידע של רופא המשפחה בקופת החולים ושל הרופא בבית החולים. פרט למקרים חמורים שמצריכים קבלת טיפול בבית החולים, הטיפול היעיל לחולה ניתן לרוב בשירותים בקהילה – קופות החולים. במרבית הפעמים כאשר החולה מגיע לאשפוז, הרופא המטפל לא מכיר את ההיסטוריה הרפואית שלו, כולל תוצאות בדיקות, כך שצריך לעבור בדיקות חוזרות בבית החולים.

המודל החדש של אסותא נועד להסיר את ההפרדה בין "רפואת הקהילה" ל"רפואת בית החולים". מערכות המידע של בית החולים בעיר הדרומית יהיו מחוברות למחשבים של קופות החולים, בתחילה למכבי ובעתיד גם לקופות חולים נוספות. המשמעות היא שאם מטופל עבר בדיקת דם או הדמיה בקופת החולים הרופא בבית החולים יוכל לראות אותה, ולהפך – כשמטופל ישתחרר, רופא המשפחה יוכל לקרוא במחשב מה הטיפול שהחולה קיבל. "מטרת המהלך היא לטפל בחור לה בצורה מדויקת ולמנוע בזבוז של משאבים מיותרים" אומרת קרן

הוזלה משמעותית בהעברת תיקים רפואיים בין בתי חולים

מאת **רותם אליזרע**

ניסיתם פעם להעביר העתק של התיק הרפואי מבית חולים אחד לאחר? עד עתה המחיר לרשומות הרפואיות עמד על מאות שקלים, אולם בימים האחרונים החליט משרד הבריאות להקל בתשלום, בעקבות פנייה של האגודה לזכויות החולה. עד היום עבור כל רשומה רפואית נגבה תשלום נפרד, גם אם מדובר באותו מוסד רפואי – כשהתשלום עבור עשרת העמודים הראשונים מתוך התיק הרפואי עמד על 100 שקל. אם חולה שנפגע בתאונת דרכים, למשל, ביקש העתק מהתיק הרפואי שלו – הכו"ל לרשומות מלא מעט גורמים כמו חדר מיון, אורתופד, גנירולוג ופזיותרפיסט, הוא היה

יכול לשלם גם אלפי שקלים. בעקבות פניית האגודה לזכויות החולה הוחלט במשרד הבריאות לשנות את הנוהל, כך שהתשלום ייגבה עבור כל הרשומות מאותו מוסד רפואי, כלומר כל המחלקות

עד היום עבור כל רשומה רפואית נגבה תשלום נפרד, והתשלום הכללי יכול היה להגיע למאות שקלים. העלות החדשה תהיה 10 שקלים בלבד, בלי קשר למספר העמודים

באותו בית חולים או כל היחידות באותה קופת חולים. בנוסף, העלות של הרשומה תעמוד על 10 שקלים בלבד, בלי קשר למספר העמודים אותם מבקש המטופל לקבל. שינוי הנוהל עשוי להוזיל באופן משמעותי

מזכירות בית חולים | צילום המחשה: אוראל כהן

את מחירי הרשומות. יחד עם זאת, השינוי בתעריף לא יחול על מיופה כוח, אלא אם כן קיבל ייפוי כוח מתמשך. כך, למשל, עורך דינו של מטופל לא יוכל לקחת רשומה עבור הלקוח שלו ויאלץ לשלם את הסכום המקובל כיום שיכול להגיע למאות שקלים.

הנוהל החדש אינו תקף עבור מרפאות קטנות כמו מרפאות שיניים. אבישי פלדמן, יועץ משפטי לאגודה לזכויות החולה בישראל: "מדובר בהתקדמות משמעותית ובישפור ניכר בזכויות החולים. עם זאת, אנו מבקשים ממשרד הבריאות להבהיר ולתקן ליקויים שקיימים בטיטה. למשל, לא ברור האם התקנות החדשות יחולו גם על מרפאות פרטיות".

כמה מתיירי הערים הגדולות לנים אצל חברים?

תל-אביב
14%

חיפה
26%

ירושלים
9.7%

לתיירים שבאים לארץ יש הרבה חברים

רק 63% מהתיירים המגיעים לישראל ישנים בבתי מלון, בכפרי נופש או בדירות שכורות

מאת דני שדה

נתונים של משרד התיירות מגלים כי רק 63% מהתיירים שמגיעים לישראל לנים בבתי מלון, בכפרי נופש או בדירות שכורות. לא פחות מ-28% לנים אצל חברים או קרובי משפחה. בפילוח על פי מדינות מקור וערים, יש מקומות שבהם יותר ממחצית התיירים לנים אצל חברים. על פי הסקר, שבוצע על ידי חברת הייעוץ מרטנס הופמן, רק 64% מהתיירים שמגיעים לתל-אביב לנים בבתי מלון, בעוד ש-14% ישנים אצל חברים. 41% מהתיירים האוקראינים, 34% מהתיירים האוסטרים ו-29%

מהפולנים שמגיעים לעיר ישנם אצל חברים. כמה נתונים ממדינות נוספות: הונגריה 26%, צרפת 25%, הולנד 23%, רוסיה 20% ובלגיה 20%. בעיר נתניה יש לתיירים מרוסיה ומצרפת הרבה חברים: יותר ממחצית התיירים מארצות האלה (56% מהתיירים מרוסיה ו-52% מהתיירים מצרפת) לנים אצל חברים, וכך גם קרוב ל-34% מהתיירים שמגיעים מבריטניה. 32% מכלל התיירים המגיעים לנתניה לנים אצל חברים. בחיפה, 47% מהתיירים שמגיעים לעיר לנים בבתי מלון ו-26% אצל חברים. לעומת זאת 64% מהתיירים שמגיעים מאוקראינה, 58% מה-

תיירים שמגיעים מרוסיה ו-41% מהבריטים שמגיעים לעיר מעדיפים לנה אצל חברים. בירושלים הקודש אין לתיירים כמעט חברים: רק 9.7% מכלל התיירים שמגיעים לעיר הבירה ישנים אצל חברים. 26% מהתיירים

בנתניה יש לתיירים מרוסיה וצרפת הרבה חברים: יותר ממחצית התיירים מארצות אלה לנים אצל חברים, וכך גם קרוב ל-34% מהתיירים הבריטים

מרוסיה שהגיעו לירושלים ו-25% מהתיירים שהגיעו מצרפת ישנו אצל חברים. בניגוד לתחושה שאמצעי הלינה של חברת AIRBNB משתלטים על האירוח בישראל, נתוני הסקר מלמדים כי רק 7% מכלל התיירים שהגיעו לישראל דרך נתב"ג לנו בדירות שכורות – לעומת 56% במלונות או בכפרי נופש, 5% באכסנייט נוער ו-2% באכסניה נוצרית. באילת המצב שונה, כשרוב התיירים שהגיעו לעיר דרך עובדה רכשו מראש חבילות עם מלון. לפי הסקר, 86% מהם ישנו בבתי מלון או בכפרי נופש, ורק 2% אצל חברים וקרובים.

dsadeh@yedioth.co.il

איראן לוהטת

הסכם הגרעין נחתם לפני שנתיים, רבות מהסנקציות הבינלאומיות הוסרו, ואיראן – מדרווח אתר סיאנ-אן מאני, הפכה לפצצה תיירותית: יותר מ-6 מיליון איש ביקרו בה בשנה שהסתיימה במאסר 2017 – 50% יותר מבשנה הקודמת ופי 3 ממספר התיירים ב-2009.

חברות תעופה אירופיות כמו בריטיש איירווייז ולופטהאזה חידשו את הטיסות הישירות לאיראן, והרשויות במדינה הקלו את מדיניות האשרות. אז התיירים באים, הביקוש למקומות לילה גואה ובתי מלון בינלאומיים ממחרים לעלות על הגל.

רשת אקור הצרפתית הייתה הראשונה שנכנסה לרפובליקה האסלאמית כבר ב-2015, והיום היא מפעילה שם שני בתי מלון. מליה הספרדית תפתח שם מלון ראשון בשנה הבאה. גם רוסא-

צילום: שאטרסטוק

התיירים נוהרים. מגדל אזאדי בטהרן

נה מאיחוד האמירויות מתכננת פתיחת מלון בתחילת השנה הבאה ועוד שלושה עד 2020. איזי-הוטל, רשת בריטית מוזלת, חתמה ביולי על עסקה לפתיחת 500 חדרים.

יש בשוק מקום להרבה חברות נוספות: לפי לשכת התיירות האיראנית, המדינה שואפת למשוך יותר מ-20 מיליון מבקרים עד 2025. רבים מהתיירים החיילים הם תרמילאים מאירופה ומאסיה, שנמשכים להיסטוריה ולתרבות של איראן. בין הלהיטים התיירותיים: הערים העתיקות אספהאן ושיראז ואתר המורשת העולמית פרספוליס.

וונדר וומן

בשנות ה-80 של המאה ה-19 התגלה בשוודיה קבר מעניין מהמאה העשירית, באתר הארכיאולוגי בירקה. ליד השלד, נמצאו בתוכו גם חרב, גרזן, חנית, חיצים חודרי שריון, סכין קרב, שני מגנים ועצמותיהם של סוס וסוסה – ציוד מלא של לוחם ויקינגי מקצועי. ממצאים נוספים העידו שמדובר בלוחם בדרג בכיר. צוות חוקרים מאוניברסיטאות אופסלה ושטוקהולם, מדרווח רבס, ביצע לאחרונה בדיקות די-אנאיי לשלה. המסקנה, שמתפרסמת ב"אמריקן ג'ורנל אוף פיזיקל קל אנתרופולוגי", חד-משמעית: מדובר באישה. לוחמת ויקינגית.

סוכנויות הידיעות
תרגום: נמרוד אברהם

IBM חנכה בגבעתיים מעבדת פיתוח ומחקר

מאת ישראל וולמן

חברת IBM העולמית חנכה אתמול בגבעתיים מעבדה רבת-חומית לפיתוח תוכנה ומחקר בהשקעה של 200 מיליון שקל. במעבדה יעבדו יחד מאות מפתחים וחוקרים, שיתמקדו בתחומי אבטחת סייבר, בינה מלאכותית, מחשוב ענן, ניתוח אנליטי ואחסון נתונים. המעבדה ממוקמת ב"מגדל השחר" החדש שבעיר, גורד השחקים השלישי בגובהו בישראל. שטחה מתפרס על פני 10,700 מ"ר בשבע קומות. המשרדים החדשים צמודים לנתיבי איילון ולתחנת רכבת מרכז. בכדי לאפשר גישה קלה למקום עבור עובדים המגיעים באופניים,

הוקמו בו מקלחות פרטיות והותקן חלל מיוחד לאחסון אופניים. עיקר הפעילות במעבדה ינוהל על-ידי עמוס מרום מ"Trusteer", שמשמש גם כסגן נשיא החברה העולמית לענייני אבטחה, ועל-ידי דניאל ילין – סמנכ"ל פיתוח מובייל. אחת משבע קומות המעבדה תהיה קומה שיתופית, שבה יושק "מרכז העשרה" ייחודי למפתחים העוסקים בעולמות התוכן השונים בהם עוסקת החברה. במרכז ייערכו באופן שוטף מפגשים, הרצאות וסדנאות למפתחים ולדור העתיד של ההייטק הישראלי. מבחינת החברה, איחוד צוותי הפיתוח מתחומים שונים באתר אחד יאפשר שיתוף רעיונות ושילוב פת-

רונות טכנולוגיים בצורה יעילה יותר. מעבדת הפיתוח בגבעתיים מתווספת למרכזי הפעילות של IBM בחמש ערים נוספות: מטה החברה בקרית אריה שבפתח-תקווה, מעבדת המחקר בחיפה, מעבדות הפיתוח במגדלי עזריאלית ת"א ובירושלים, והמרכז למצוינות סייבר באוניברסיטת בן-גוריון בבאר-שבע.

עובדי החברה בגבעתיים, אתמול

בוזות

הברקת היום

"כל מה שרגב אומר
על הסרט לא קיים בו"
(ליאור אשכנזי מרים מסך)

הזינו אתכם?

היום, רדינג 3 בנמל ת"א, איגוד השינוק הישראלי ו-teenk עורכים את הכנס השנתי בנושא שינוק לנוער ולצעירים. מארחים: סוגלית הורן-גלפרין סמנכ"ל השינוק של האיגוד, תלמה בירד מנכ"ל האיגוד ויניב וייצמן מנכ"ל teenk. בין הנואמים: שר החינוך נפתלי בנט, תת-אלוף רוני מנליס דובר צה"ל, ח"כ יפעת שאשא-ביטון יו"ר הוועדה לזכויות הילד, אילת דובר-תורן מנכ"ל BINSIGHT. באמנות: אגם בוחבוט.

תסאירו טיפ

קובי פודה, מנכ"ל חברת המזרנים "פולירון": "ממליץ על 'חומס של טחינה', מסעדה בלב השדות של העיר שדרות המנוהלת על ידי חבר'ה צעירים מהאזור. המנה האהובה עליי היא חומס ביתי שמכינים במקום, עם תוספת גרגירים, שבבי שקדים, בצל מטוגן, ביצה וכדורי פלאפל טעימים".

מזדאקות לזן

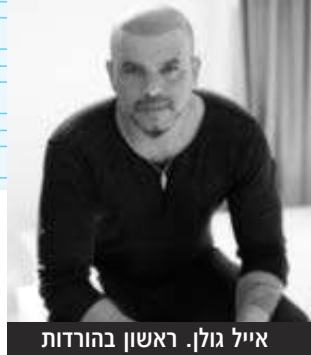
עובדי מפעל "עוף הגליל" של החברה לפיתוח הגליל הגיעו לעבודות שדרוג חצר גן ילדים בגן עופר בקריית שמונה, כהמשך לליוי ילדי הגן במהלך השנים. מאחלים לילדים שנה מוצלחת, אמר גדי נתניאל, מנכ"ל עוף הגליל, "אנחנו רואים חשיבות רבה בשיתוף הפעולה ובתרומה לקהילה".

אתי קסטרו. סדרה

גונדרס, גבאי ואדרי. למען המשפחות

אייל גולן. ראשון בהודות

מיקס ורפאלי. בשם הבת

השיפריים עם אבוב. ספר

הלאופרים ולוי. ביקור

● דסק המוזיקה של בועות מדווח על דירוג ההשמעות של השנה באפליקציית המוזיקה "ווליום" של סלקום. אייל גולן, עם 2,787,225 השמעות, הוא הזמר המוביל בדירוג, שנערך בין נובמבר 2016 לספטמבר. הזמרת המובילה היא שרית חדד, ההרכב, שלא במפתיע, הוא של סטטיק ובן אל תבורי, שגם מחזיקים בשיר המושמע של השנה באפליקציה, "טודו בוס".

● ורותם בהן, כך נודע ל"בועות", חתם על חוזה שמקנה לו את משבצת הפרזנטור של מותג האוניות "סול ריפליק". בעולם מוביל קלווין האריס את המותג, כך שרותם בחברה טובה פלוס כמה עשרות אלפי דולרים.

● אתי קסטרו, לשעבר להקת חמסה ("אתה חייב למות עליי"), עושה צעדים בעולם הילדים ומובילה סדרה בשם "האוטוגלדה של אסתר" בערוץ הכוכבים של חברת הלוויין yes. את הסדרה כתב וביים קובי מחט, והיא מלווה בשירים של חזי שקד, בהשתתפות עירית ענבי, אסף אשתר ואסף משה.

● מילים טובות מגיעות לעמותת "אור למשפחות" בהובלת המייסדת והמנכ"ל עירית אורן-גונדרס, שאירחה אלף הורים ואחים שכולים באירוע לקראת ראש השנה. את המיקום, סינמה סיטי גלילות, תרם הבעלים משה אדרי, יו"ר אגודת הידידים של העמותה. בין המגיעים: אבי גבאי, איזי שרצקי, צורי דבוש, אלי יצפאן, עינת שרף ומיקי קם.

● רחלה שיפר, רעייתו של עיתונאי "יריעות אחרונות" שמעון שיפר, הוציאה לדרך את ספרה "מכל הבחינות", העוסק בהיבטים חברתיים של תעודת הבגרות. הגיעו: מנכ"ל משרד החינוך שמואל אבובאב וגדעון סער.

● גרמי מיקס, "האסיר החתיך", מנסה להתחרות באינטנסיביות של קונאן אורבאין ובסוף השבוע בילה במסיבה שערכה Carolina Lemke Optic במועדון VERENDA בת"א. התמנגלו: יוסי גביון, אריאל רוטה, אורן בן רגיל, ציפי ורפי רפאלי.

● לא רק מיקס, גם אילן לאופר, שמונה לשר לענייני סביבה עסקית של רומניה, ואשתו אלינה נמצאים בישראל. אתמול הגיעו לכותל המערבי ולאחר מכן

אכלו במסעדת "בין הקשתות" של אורגד לוי.

● מגזין "פנאי פלוס", יערוך הערב פתיחה לתערוכה "מעלה מעלה", על הקריירה של צביקה פיק, בגלריית "החוזה" בחולון. האירוע נערך עם "דיוק אופטיק" בהובלת מנכ"לית המגזין שושי עשהאל-מלכה.

בקטנה

● ענת לוי, מנכ"לית יקב רמת הגולן, העבירה את שרביט הניהול ליאיר שפירא, באירוע פרידה בקלארו בת"א של דן שמואלי
● אופיר אבידן מונה למנכ"ל המועצה התעשייתית נאות חובב. יחליף את אמנון בן-דהן, המנכ"ל בשש וחצי השנים שלפני
● חברת Redis Labs גייסה את איתי רו כסמנכ"ל פיתוח
● ליאורה הלר מונתה למנהלת אדמיניסטרטיבית בבית החולים השיקומי רעות ת"א
● עו"ד עינת פישר-לאלי מונתה למנכ"לית המרכז להעצמת האזרח
● ענבל פרי מונתה למנהלת כוח אדם ב"טוף" מרום גולן
● בריאן לידן מנכ"ל מותג הלקים OPI ישראל ישיק השבוע את קולקציית סתיו חורף
● ענאן שמשוב חגג עם חברים באירוע השקת המיתוג החדש של פחיות משקה האנרגיה BLU
● מותג הוודקה גרייגוס ישתף פעולה עם הזמר THE WEEKEND בסיבוב ההופעות החדש
● לימור בר-און מונתה למנהלת "אסכולות" ביה"ס לתרבות וידע של האוניברסיטה הפתוחה
● ביום חמישי תשיק שרון היבש את ספרה "המטבח הישראלי" בבית הצהוב בת"א